

IFLAN TRENDI- RAPORTTI 2021

Nousevien kirjastoalan johtajien määrittelemät 20 politiikan, talouden, yhteiskunnan, kulttuurin ja tekniikan trendiä, jotka muokkaavat alamme tulevaisuutta sekä palvelemiamme yhteisöjä.

TRENDIRAPORTIN
NÄKEMYKSIÄ

IFLA on kirjasto- ja informaatioalan maailmanlaajuinen ääni

IFLA tuo kirjastot globaalille areenalle ja auttaa niitä kehittymään.

Me olemme kirjastoalan maailmanlaajuinen ääni ja suurin aivopankki, jolla on johtavista laitoksista ja kirjastoalan toimijoista koostuva yli 1500 jäsenen aktiivinen verkosto yli 150 maassa sekä hyvät suhteet YK:n ja muiden kansainvälisten elinten kanssa.

Yhdessä jäsentemme kanssa asetamme alan ammatilliset tavoitteet ja kehitämme kirjastopalvelujen tarjoamisen standardeja sekä pyrimme parantamaan pääsyä tietoon ja kulttuuriperintöön. Pyrimme toimimaan näin paikallisella, kansallisella ja maailmanlaajuisella tasolla.

Alkuperäisen trendiraportin tekijöitä:

Olivier Crepin-Leblond, Chairman Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) At-large Advisory Committee (ALAC)

Anriette Esterhuysen, CEO, Association for Progressive Communications (APC)

Divina Frau-Meigs, Professor, Université du Paris III: Sorbonne Nouvelle

Melissa Gregg, Principal Investigator, Intel Center for Social Computing

John Houghton, Professorial Fellow, Centre for Strategic Economic Studies, Victoria University

Deborah Jacobs, Director, Global Libraries, Bill & Melinda Gates Foundation

Mariéme Jamme, CEO, Spot One Global Solutions

Janis Karklins, Assistant Director General for Communication and Information, UNESCO

Alejandro Pisanty, Professor, National Autonomous University of Mexico

Lee Rainie, Director, Internet & American Life Project, Pew Research Center*

Kate Russell, Presenter, BBC Click Online

Andreas Schleicher, Director for Education, Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD)

Suneet Singh Tuli, Founder and CEO, DataWind Ltd

Fred Stielow, VP/Dean of Libraries, American Public University System

Fred von Lohmann, Legal Director, Copyright, Google Inc.*

Louis Zacharilla, Co-founder, Global Intelligent Community Forum

*Kommentoi yksityishenkilönä

Trendiraportit on julkaistu vuosina 2016, 2017, 2018 ja 2019

Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Lehdistön yhteydenotot ja muut tiedustelut: Stephen Wyber, IFLA Policy and Advocacy Manager (stephen.wyber@ifla.org)

MIKÄ ON IFLAN TRENDIRAPORTTI?

Ensimmäinen IFLAn trendiraportti syntyi dialogista kirjastoalan ja eri tieteenalojen asiantuntijoiden välillä.

Kokemuksen ja perspektiivien moninaisuus antoi uudenlaisen mahdollisuuden käydä keskustelua nousevista trendeistä, jotka muokkaavat maailmaa, jossa kirjastot toimivat.

Ensimmäisessä raportissa tunnistettiin viisi ylemmän tason globaaliin informaatioympäristöön liittyvää trendiä, jotka ulottuvat tiedon saatavuudesta koulutukseen, yksityisyydensuojaan, kansalaistoimintaan ja teknologisiin muutoksiin. Sen tarkoitus ei ollut ennustaa tulevaisuutta, vaan tutkia niitä voimia, jotka tulevaisuutta muokkaavat.

Trendiraportti ei ole staattinen raportti, vaan joukko dynaamisia, muuttuvia verkkoresurseja kirjasto- ja informaatioalan ammattilaisille.

Alkuperäisen raportin lisäksi kirjastojen käyttöön on olemassa erilaista dataa ja tietoa, joita voi jakaa ja hyödyntää. Niitä ovat muun muassa bibliografia ja kirjallisuuskatsaus aikaisemmista trendiraporteista, asiantuntijoiden kirjoitukset ja keskustelujen tiivistelmät.

Seuraavat raportin versiot avasivat uusia polkuja ja kysymyksiä pohdittavaksi ja toivat uusia

näkökulmia sekä kirjastoalan sisä- että ulkopuolelta. Kaikki edellä mainittu materiaali on saatavissa trendiraportin sivuilla osoitteessa trends.ifla.org.

Kaikki tämä on tarkoitettu ennen kaikkea keskustelunavaukseksi kirjastoalan sisällä ja ulkopuolisten yhteistyökumppanien kanssa. Se auttaa pohtimaan, miten parhaiten varautua tulevaan niin, että kirjastot eivät vain selviydy, vaan menestyvät.

Tässä kuvaan astut sinä. Se, miten kirjastot vastaavat näihin trendeihin, tulee vaikuttamaan merkittävästi siihen, miten suuri rooli instituutioillamme on kehittyvässä informaatiomaisemassa. Se on ehkä akuutein kysymys, johon alamme on tänä päivänä vastattava.

Kannustamme sinua käyttämään uusinta IFLAn trendiraporttia järjestäessäsi luovia työpajoja yhteisösi, verkostosi, kollegojesi tai henkilökuntasi kanssa.

Jatka keskustelua verkossa avainsanalla [#IFLATrendReport](https://twitter.com/IFLATrendReport), lue IFLAn uutiset osoitteessa ifla.org, ja seuraa meitä somessa [Facebook](https://www.facebook.com/ifla) ja [Twitter!](https://twitter.com/ifla)

Esipuhe – Barbara Lison

IFLAn presidentti 2021–2023

On ilo jakaa kanssanne IFLAn vuoden 2021 trendiraportti!

Tämä raportti perustuu sessioon, jonka pidin vastavalittuna presidenttinä vuoden 2021 World Library and Information Congress -kirjastokonferenssissa. Se satoi yhteen sekä edeltävän presidentin Christine Mackenzien että oman johtajuuskauteni teemat.

Christinen teema, ”Tehdään työtä yhdessä”, oli koko konferenssin kantava teema, joka korosti ajatusten jakamisen ja yhteistyön merkitystä innovaatioiden ja resilienssin aikaansaamiseksi. Minun teemani, ”Kirjastot rakentamassa kestäväää tulevaisuutta”, korostaa tarvetta katsoa eteenpäin sekä sitä, miten yhteisöjen ja ympäristön kestävyys on kytköksissä kirjastojen kestävyteen.

Tästä raportista voit lukea lisää erilaisista trendeistä, jotka mahdollisesti muovaavat tulevaisuutta. Niitä ovat tuoneet esiin nousevat kirjastojen johtajat eri puolilta maailmaa – he, jotka ovat alamme etulinjassa trendien muuttuessa todellisuudeksi.

Nämä pohdinnat ovat tärkeitä. Ne vahvistavat meille, miksi ammatillamme, laitoksillamme ja palveluillamme on väliä. Ne auttavat meitä arvioimaan nykyistä toimintaamme. Ne auttavat myös avaamaan uusia keskusteluja ja yhteistyötä. On hienoa, jos pystyt ottamaan nämä pohdinnat huomioon myös omassa ammatillisessa kehityksessäsi.

Presidenttikaudellani haluan jatkaa näitä keskusteluja sekä työskentelyä alamme toimijoiden kanssa, missä ikinä olettekin, erilaisissa urakehityksen vaiheissa, jotta voin auttaa rakentamaan kestävämpää tulevaisuutta yhteisöillemme, kirjastoillemme sekä IFLAlle.

Kiitos kaikille ideoitaan jakaneille. Kiitos myös Rashidah Bolhassan, Heba Ismail, Andreas Mittrowann, Kay Raseroka ja tietysti IFLAn pääsihteerin Gerald Leitnerin ja IFLAn henkilökunta, että teitte vastavalitun presidentin sessiostani vuoden 2021 World Library and Information Congress -kirjastokonferenssissa menestyksen.

Hyviä lukuhetkiä!

Johdanto – Gerald Leitner

IFLAn pääsihteeri

Tervetuloa lukemaan vuoden 2021 versiota IFLAn trendiraportista.

Vuoden tauon jälkeen on ilo jakaa kanssanne uusi versio, jossa esitetään ajatuksia ja ehdotuksia, joiden toivomme tukevan pitkän aikavälin ajattelua ja pohdintaa kirjastoalan kaikilla tasoilla.

Covid-19-pandemia on epäilemättä ollut shokki, jonka mittakaavaa ja vaikutuksia yhteisöihin, laitoksiin ja alaamme harva on osannut aavistaa. Samalla on selvää, että pandemia ei ole läheskään ohi ja että jokainen päivä vie meitä kauemmaksi siitä, mitä ennen pidimme normaalina. On epätodennäköistä, että tauti katoaisi kokonaan tai että palaisimme täysin samaan kuin ennen.

Eikä siinä vielä kaikki. Pandemia on tullut niiden kehityskulkujen ja jopa kriisien lisäksi, jotka jo ennestään vaikuttivat kirjastojen työhön. Joissain tapauksissa koronapandemian vaikutukset ovat yhdistyneet aikaisempiin kehityskulkuihin lisäten, vähentäen tai muuttaen niiden vaikutuksia.

Kaiken kaikkiaan pandemia ja muukin maailmassa tapahtuva kehitys on koetellut kykyämme mukautua muutoksiin ja osoittaa joustavuutta, mielikuvitusta ja innovoimista.

Nämä kyvyt ovat keskeisiä, jos alamme haluaa olla tärkeässä asemassa luomassa tulevaisuuden kestävästä kehityksestä.

Alamme on siitä onnellisessa asemassa, että miljoonat ammattilaiset ja muut kirjasto- ja informaatioalan työntekijät ovat sitoutuneet mahdollistamaan merkityksellisen pääsyn tietoon, joka vie kehitystä eteenpäin. Heidän kokemuksensa, näkemyksensä ja alan energia ovat keskeisiä resursseja, jotka varmistavat, että olemme valmiita kohtaamaan tulevaisuuden.

IFLAn maailmanlaajuinen näky, ideapankki ja strategia ovat jo auttaneet IFLAN oman toiminnan kehittämisen tulevaisuutta varten.

Strategia on kuitenkin vasta alku. IFLAn strategia ja sitä tukevat uudet hallintomuutokset on tehty mahdollistamaan kirjastoalan jatkuva suunnittelu ja valmistautuminen tulevaisuuteen mahdollisimman inklusiivisesti, tehokkaasti ja läpinäkyvästi. Näkymme – vahva ja yhtenäinen kirjastoala, joka voimaannuttaa lukutaitoisia, tiedostavia ja osallistuvia yhteiskuntia – on pitkän tähtäimen näky, johon meidän tulee keskittyä.

IFLAn alkuperäinen trendiraportti vuodelta 2013 sekä seuraavat versiot vuosilta 2016, 2017, 2018 ja 2019 pyrkivät ruokkimaan tätä pohdintaa.

Vuoden 2019 trendiraportti ammensi näkemyksistä, joita puhujat olivat esittäneet sen vuoden World Library and Information Congress (WLIC) -kirjasto-konferenssissa IFLAn presidentin sessiossa. Tämänkin vuoden versio tarjoaa mahdollisuuden porautua syvemmälle joihinkin ajatuksiin, joita esitettiin tämän vuoden WLIC-konferenssissa.

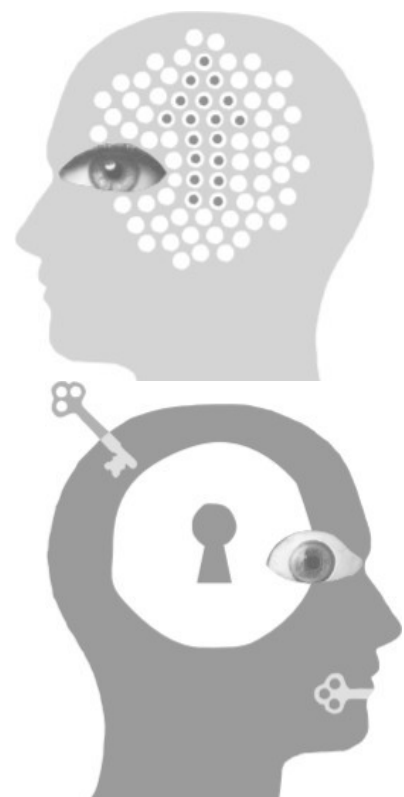
Tämän vuoden raportti keskittyy enimmäkseen niihin 20 trendiin, jotka tulivat esiin nousevien johtajien kautta aiemmin vuonna 2021.

Trendit heijastavat mahdollisia suuntia, joita kohti yhteiskuntamme ja alamme saattavat kehittyä. Mikään ei toteudu varmasti, ja nekin jotka toteutuvat, kohtaavat ja joskus törmäävät toisten trendien kanssa ja muokkaavat näin tulevaisuutta.

Trendien jälkeen seuraa lyhyempi osio siitä, miten vastavalitun presidentin tilaisuus WLIC-konferenssissa toteutettiin ja siitä, miten tilaisuutta voi varioida, sekä linkkejä videoihin joiltakin konsultaatioprosessiin osallistuneilta johtajilta.

Haluankin kiittää erityisesti kaikkia, jotka ajatuksiaan jakamalla osallistuivat tämän raportin muotoutumiseen, sekä kaikkia, jotka jakoivat ajatuksiaan nimettömästi. Tässä ehdotetut trendit eivät ole vain jonkun tietyn henkilön esittämiä.

#IFLATrendReport

20 trendiä

Kesäkuussa ja heinäkuussa 2021 IFLAn kyselyssä pyydettiin nousevia kirjastoalan johtajia nimeämään trendejä, joiden he uskoivat muokkaavan kirjastoalaa tulevien kymmenen vuoden aikana sekä kertomaan miksi.

Ajatuksia analysoitiin IFLAn pääkonttorilla ja niistä koostettiin 20 trendiä pohdinnan avuksi (silloisen) vastavalitun presidentin pitämään sessioon vuoden 2021 WLIC-konferenssissa.

Tässä esitetyt trendit ovat tietenkin vain yksi tapa jaotella ne rikkaat ja monipuoliset ajatukset, joita kyselystä saatiin. Osa on laajoja ja käsittelee yleisiä muutoksia politiikassa ja yhteiskunnassa, kun taas osa koskee erityisemmin kirjastoja.

Lisäksi trendit menevät usein lomittain ja joissain tapauksissa ovat ristiriidassa keskenään. Se ei ole yllättävää. Moni kehityskulku taloudessa ja yhteiskunnassa syntyy siitä, että erilaiset trendit ja taipumukset yhdistyvät ja aiheuttavat useita erilaisia lopputuloksia.

Jokaisen trendin kohdalla ylemmän tason skenaario perustuu kerättyihin ajatuksiin, joita on täydennetty osallistujien näkemyksillä ja mahdollisilla ratkaisuille. Trendit heijastavat ennemminkin matkan suuntaa kuin sen tarkkaa määränpäättä. Trendien toteutuessa voidaan määritellä tarkkoja tulevaisuudennäkymiä.

1 KOVAT AJAT EDESSÄ

Hidas toipuminen koronapandemiasta aiheuttaa paineita kaikkeen julkisilla varoilla rahoitettuun toimintaan ja vaatii kirjastoilta voimakkaampaa asioidensa puolustamista

Raportin tekoon osallistuneet nostivat esiin riskin siihen, että hallitusten etsiessä lyhyen tähtäimen säästökohteita (etenkin maissa, joissa lainaaminen ei ole mahdollista, kuten pienissä kehittyvissä saarivaltioissa) saatetaan erehtyä ajattelemaan, että teknologian ansiosta kirjastot eivät ole enää yhtä tarpeellisia kuin ennen.

Esiin nousi myös huoli siitä, että joidenkin kirjaston töiden automatisointi voi johtaa siihen, että henkilökuntaa koetaan tarvittavan vähemmän. Se taas luo enemmän kilpailua työmarkkinoille. Lisäksi korostettiin sitä, että tekniikalla on hintansa. Hankintahinnan lisäksi on huomioitava jatkuva ylläpito ja päivitykset. Etenkin resurssien ollessa vähäiset tämä saattaa johtaa varojen suuntaamiseen johonkin muuhun kohteeseen.

Tähän ongelmaan nähtiin vastauksena entistä vahvempi kirjastojen oman edun ajaminen ja se, että jokaisesta kirjaston työntekijästä saadaan tehtyä kirjaston asioiden puolestapuhuja. Etujen ajamista tehostaisi se, että opimme paremmin osoittamaan arvomme. Tässä tulisi hyödyntää työmme vaikutuksen mittaamista yhteisöissä, joissa toimimme.

Alan puolesta puhumista ei tule suunnata ainoastaan päättäjille, vaan laajemmin yhteisöillemme sekä mahdollisille yhteistyökumppaneille.

Kirjastojen sisällyttäminen olennaiseksi osaksi eri ministeriöiden, toimistojen ja järjestöjen strategioita voisi myös auttaa turvaamaan valoisamman tulevaisuuden ja auttaa kirjastoja ymmärtämään paremmin ympäristönsä tarpeita sekä vastaamaan niihin. Tämän aikaansaamiseksi kirjastojen saattaa olla tarpeen panostaa siihen, että olemme samoilla linjoilla hallitusten ja sponsoreiden prioriteettien kanssa (tai osoittaa samassa linjassa oleminen selkeämmin).

Nämä toimenpiteet ovat tarpeen kaikilla päätöksenteon tasoilla: paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä.

2 VIRTUAALISUUS ON TULLUT JAADAKSEEN

Ihmiset käyttävät kirjaston palveluja edelleen mieluiten etänä, mikä asettaa kyseenalaiseksi fyysiset tilat ja paikan päällä tarjottavat palvelut

Monelle raportin tekoon osallistuneelle oli selvää, että palveluiden tarjoaminen käyttäjille etänä tulisi jatkossa olemaan normi. Pandemia pakotti pohtimaan palvelujen tarjoamisen tapoja, mutta se oli oikeastaan vain uusi askel suuntaan, jossa palveluja tarjotaan etänä ei vain väliaikaisesti, vaan jatkuvasti.

Tässä nähtiin potentiaalia sekä positiiviseen että negatiiviseen. Positiivista oli osan mielestä se, että digitaalisten työkalujen kautta syntyi uusia mahdollisuuksia tarjota yksilöllisempiä palveluita ja toteuttaa opiskelijakeskeisen oppimisen kaltaisia konsepteja. Innostavina nähtiin myös mahdollisuudet tarjota pääsy laajempiin sisältöihin useammalla eri tavalla ja näin vastata paremmin moninlaisiin tarpeisiin.

Useampi oli myös sitä mieltä, että virtuaalinen muutos voisi auttaa kirjastoja hyödyntämään koko potentiaalinsa, ei vain tiedon ylläpitäjinä, vaan myös tiedon luojina, kun painotamme enemmän digitaalisen sisällön ja palveluiden tuottamista ja välittämistä.

Kuten trendi 10 osoittaa, virtuaalisuuden koko potentiaalin hyödyntäminen on kuitenkin mahdollista vain siellä, missä sekä kirjastoilla että niiden käyttäjillä on riittävät laitteistot ja osaaminen. Lisäksi virtuaalinen muutos saattaa johtaa siihen, että kirjastot kilpailevat ihmisten huomiosta entistä enemmän muiden verkkopalveluiden kanssa. Pysyäkseen "markkinoilla" kirjastojen tulisi kiinnittää enemmän huomiota teknologian trendeihin, ymmärtää niiden seuraukset ja toimia niiden mukaisesti.

Muutoin päättäjien voi olla vaikeampi nähdä perusteita kirjastojen taloudelliseen tukemiseen, erityisesti fyysisten kirjastorakennusten ylläpitoon. Tämä nousi esiin myös trendissä 1. Virtuaalisten palveluiden tarjoaminen nostaa esiin kysymyksiä myös siitä, miten käyttäjien keskeiset oikeudet, erityisesti yksityisyys, turvataan. Kirjastothan usein ovat riippuvaisia ulkopuolisista palveluntuottajista.

3 FYYSISTEN TILOJEN PALUU

Ihmiset alkavat taas arvostaa paikkoja, jotka tarjoavat mahdollisuuksia merkitykselliseen ajatustenvaihtoon ja keskusteluun

Jotkut raportin tekemiseen osallistuneet uskoivat, että ihmiset palaavat erittäin mielellään fyysisiin paikkoihin tapaamaan muita ihmisiä, kun rajoitukset poistetaan. Sosiaalista kanssakäymistä ja toimintaa tarjoavien tilojen merkitys saattaa todellakin kasvaa, koska asumisen trendeissä on siirrytty kohti pienempiä asuntoja ja vähemmän yhteisöllistä asumista. Näin on saattanut tapahtua jo pandemian aikana, kun monet hallitukset ovat päättäneet pitää kirjastot auki, vaikka muita palveluja on suljettu. Tämän tyyppinen kirjastojen käyttö toki vaatii joitakin rajoituksia, jotta henkilökunnan ja asiakkaiden terveys voidaan turvata.

Kirjastojen paikka yhteisöissä nousi esiin useasti. Olisi tarpeen pohtia uudelleen, miten olla osa paikallista ympäristöä ja toimia vuorovaikutuksessa muiden paikallisten toimijoiden, kuten yritysten kanssa. Tarjoamalla tilat tiedonjakoon, keskusteluun ja päätöksentekoon osallistumiselle kirjastot voisivat olla tukemassa paikallisiin asioihin sopivien ratkaisujen kehittämistä.

Useampi osallistuja korosti sitä, että fyysiset tilat ja teknologia eivät sulje toisiaan pois, vaan pikemminkin täydentävät toisiaan.

Kirjastot voisivat toimia eräänlaisena ”hiekkalaatikkona”, jossa ihmiset voisivat kokeilla ja käyttää erilaista teknologiaa ilman riskejä tai suuria kuluja, esimerkiksi pajojen ja verstaiden muodossa. Aineistojen siirtyessä verkkoon kirjastoista voisi tosiaan vapautua tiloja muihin toimintoihin, joilla on suuri vaikutus. Se vahvistaisi entisestään kirjaston asemaa paikallisesti merkittävän aineiston kerääjänä sekä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja paikallisidentiteetin tukijana.

Samalla on huomioitava, että fyysisten tilojen tehokas käyttö ei ole itsestäänselvyys. Ei riitä, että tarjotaan ilmainen WiFi ja satutuokioita, vaikka näitäkin pidetään tärkeinä. Meidän tulee ennemminkin ajatella kirjaston työntekijöiden sosiologista roolia ja sitä, miten kirjaston työntekijät voisivat toimia avustajina ja mahdollistajina yhteisössään. Samoin on tarpeen jatkuvasti miettiä, miten fyysiset tilat pidetään houkuttelevina, hyödyllisinä ja saavutettavina kaikille.

Lopuksi, kuten eräs osallistuja totesi, tämä trendi ei ehkä koske vielä aivan lähitulevaisuutta, sillä moni on vielä varuillaan tai ei yksinkertaisesti pysty palaamaan fyysisiin kirjastotiloihin. Tämä taas herättää uusia kysymyksiä osallistamisesta ja tavoittamisesta.

4 PEHMEIDEN TAITOJEN NOUSU

Tekniikan kehittyessä nopeasti kirjastotyöntekijöiden on entistäkin tärkeämpää luoda uutta ja sopeutua ennalta-arvaamattomiin tilanteisiin

Talouden eri osa-alueilla on jo hyvin tiedossa, että ”pehmeiden taitojen” sekä oppimisen ja uudelleen kouluttautumisen merkitys on kasvanut. Sama pätee kirjastoalan ammateissa. Aineistot, joista huolehdimme ja joihin pääsyn mahdollistamme, käyttämämme työkalut sekä yhteisöjen tarpeet ja odotukset muuttuvat. On tärkeää, että meillä on tarvittavat taidot, jotta voimme muuttua kaiken mukana.

Raportin tekemiseen osallistuneet nostivat esiin erityisesti seuraavia ”pehmeitä” taitoja: resilienssi, ketteryys, joustavuus, yhteisön itseluottamuksen vahvistaminen, kumppanuuksien luominen, ongelmanratkaisukyky ja kyky suhtautua odottamattomiin asioihin positiivisesti. Osa piti erityisen tarpeellisena innovointia ja luovuutta, mikä luo uusia rooleja ihmisille, joilla on taiteellista taustaa.

Jotkut korostivat myös sitä, että alalla on tärkeää suhtautua kriittisesti laajempiin yhteiskunnan trendeihin, etenkin niihin, joita ohjaa digitaalisen tekniikan käyttö. Laaja perspektiivi voi auttaa sekä keskittymään olennaiseen että ymmärtämään muutoksia, joita ympärillämme jatkuvasti tapahtuu.

On myös tarpeen pysytellä ajan tasalla populaarikulttuurista ja siitä, miten eri sukupolvet käsittelevät tietoa ja oppivat. Selvästi olennaista on myös tunneälyyn perustuva kyky ymmärtää yksilön tarpeita ja vastata niihin, jotta voidaan tukea yksilön hyvinvointia ja auttaa häntä kehittämään tietoyhteiskuntaan osallistumiseen tarvittavia lukemisen metataitoja.

Tämän saavuttamiseksi osallistujat korostivat tiiviin yhteistyön merkitystä kollegoiden kesken sekä rajat ja laitostyyppit ylittäen, jotta trendejä ja ratkaisuja voidaan tunnistaa. Yleisesti ottaen jatkuva ammatillinen kehittyminen on asetettava etusijalle, jonka se ansaitsee.

5 MONIMUOTOISUUS OTETAAN VAKAVASTI

Kasvava tietoisuus syrjinnän olemassaolosta ja vaikutuksista johtaa radikaaliin uudistukseen kokoelmassa, palveluissa ja käytännöissä

Raportin tekoon osallistuneet korostivat sitä, että viimeaikaisten tapahtumien valossa oikeudenmukaisuuden, monimuotoisuuden ja osallisuuden edistäminen on asetettava etusijalle, jos niistä halutaan tehdä todellisuutta. Tämä aihe ei liity vain siihen, miten kirjastot voivat olla mukana rakentamassa parempaa yhteiskuntaa, vaan myös siihen, miten kirjastot itse toimivat.

Tämä on eettinen kysymys, koska minkään ryhmän tai yksilön perusteeton syrjintä tarjotuissa palveluissa ei ole hyväksyttävää. Samalla kyse on tuloksesta. Jos kirjastojen onnistumista mitataan sillä, miten ne kykenevät vastaamaan kaikkien palvelemissa yhteisön jäsenten tiedon tarpeisiin ja huomaamaan heidän potentiaalinsa, silloin kenen tahansa tahallinen tai tahaton ulkopuolelle sulkeminen tarkoittaa epäonnistumista.

Onnistuaksemme meidän on jatkuvasti kehitettävä työkalujamme ja taitojamme, joiden avulla voimme tehokkaasti tunnistaa erilaisia tarpeita sekä kirjastojen nykyisten käytäntöjen ja palveluiden vaikutuksia. On tärkeää myös ymmärtää, miten voimme arvioida kokoelmien monimuotoisuutta ja toimia silloin, kun puutteita löytyy. Siinä luotteloinnin ammattilaisilla on todennäköisesti tärkeä osa. Meidän on myös lisättävä asiantuntemusta design-

ajattelusta ja esteettömyydestä.

Teknologialla on siihen mielenkiintoisia mahdollisuuksia tarjottavana. Se on jo avannut vammaisille ja toimintarajoitteisille henkilöille uusia mahdollisuuksia. Potentiaalia on silti yhä käyttämättä palvelumuotojen muokkaamisessa sellaisiksi, että positiivinen vaikutus olisi mahdollisimman suuri. Teknologia on myös luonut mahdollisuuksia varmistaa paljon monimuotoisemman ja inklusiivisemman kulttuuriperinnön säilyttäminen sekä pääsy siihen. Samaan aikaan esiin nousee edellä mainittu tarve kunnioittaa oikeuksia (etenkin yksityisyyteen) ja välttää sulkemasta ulkopuolelle niitä, joilla ei ole verkkoyhteyttä.

Avainasemassa on se, että tarkastelemme kirjastoalan omaa monimuotoisuutta. Ainakin joissakin maissa ollaan enenevässä määrin tietoisia siitä, miten menneisyyden valinnat ovat luoneet syrjinnän muotoja, joista nyt on päästävä eroon. Näin toimimalla toteutamme alamme perustavanlaatuisia velvollisuuksia olla syrjinnästä vapaita. Samalla parannamme kykyämme vastata monimuotoisten yhteisöjen tarpeisiin. Tulevien kuukausien ja vuosien avaintema tulee todennäköisesti olemaan se, että opimme tekemään tämän tehokkaasti.

6 YMPÄRISTÖTIETOISUUS

Ilmastonmuutos tuo kirjastoille ja niiden palvelemille yhteisöille uusia uhkia, jotka pakottavat radikaaliin muutokseen katastrofin välttämiseksi

Kirjastotkaan eivät vältty ilmastonmuutoksen seurauksilta, tulivat ne sitten vähittäisenä ilmaston muuttumisena tai äärimmäisinä sääilmiöinä, jotka voivat aiheuttaa paljon tuhoa ihmisille ja kokoelmille.

Mitä kirjastorakennuksiin tulee, uudenlaisilla arkkitehtuurisilla ohjenuorilla on todennäköisesti tärkeä rooli siinä, että kirjastot kestävät paremmin uhkia ja ovat samalla energiatehokkaampia. Kattava riskien arviointi tulee olemaan tärkeää, jotta korvaamattomat menetykset voidaan välttää.

Raportin tekoon osallistuneet uskoivat, että kirjastoilla on tärkeä rooli uusien käyttäytymismallien ja ilmastotietoisuuden edistämisessä. Se on linjassa laajemman, yhteiskunnallisiin asioihin osallistumisen velvoitteen kanssa. Kirjastot voivat lisätä tietoisuutta ja toimia esimerkkinä vihreiden kirjastorakennusten kautta. Lisäksi ne voivat olla erityisessä asemassa jakamassa ilmastonmuutoksen vaikutusten lieventämiseen ja niihin sopeutumiseen tarvittavaa tietoa esimerkiksi syrjäseuduilla ja maaseudun yhteisöissä. Jos nämä kohderyhmät omaksuvat uusia käytäntöjä, se voi sekä vähentää päästöjä että auttaa ihmisiä selviytymään muuttuvassa ympäristössä.

Kirjastojen ylläpitämällä kulttuuriperinnölläkin voi olla vaikutusta siten, että se tarjoaa näkökulmia vaihtoehtoihin toimintatapoihin, jotka saattavat osoittautua luontoystävällisiksi.

Ilmastonmuutoksen vastaiset toimet saattavat vaatia uusien taitojen opettelua liittyen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen, ympäristöystävällisen teollisuuden nousuun ja mahdolliseen paikallisuuteen palaamiseen, jonka myötä suurempi osa tuotannosta ja kulutuksesta tapahtuu lähialueilla. Kummassakin tapauksessa työntekijät tarvitsevat pääsyn ohjelmiin, jotka voivat auttaa heitä kehittämään uusia taitoja, tai voivat yleisemmällä tasolla varmistaa, että heillä on tarvittavat taidot (kuten lukutaito), joiden avulla he voivat oppia. Lue lisää trendistä 14.

Jotta kaikki edellä mainittu onnistuisi, tarvitaan luonnollisesti rahoitusta ja muuta tukea, jotta fyysiset muutokset kirjastotiloissa voidaan toteuttaa ja jotta henkilökunnalla on valmius ja itseluottamusta hoitaa osuutensa.

7 LIIKKUVA VÄESTÖ

Ihmiset liikkuvat yhä enemmän, jolloin ”paikalliskirjaston” konsepti on vähemmän relevantti, ja rajat ylittävien yhteisten palveluiden tarjoamisen tarve kasvaa

Osallistujat huomauttivat, että ilmastonmuutoksen olennainen seuraus, jota ei vielä trendin 6 kohdalla mainittu on se, että yhä useampien ihmisten on todennäköisesti muutettava pois sieltä, missä he parhaillaan asuvat. Monesta alueesta tulee asumiskelvoton nousevan merenpinnan tai nousevien lämpötilan vuoksi, ja samaan aikaan talouden muutokset todennäköisesti pakottavat ihmisiä etsimään töitä – ja asuntoa – muualta.

Tämä yhdistyy niihin jo nyt liikkuvuutta lisääviin tekijöihin kuten konflikteihin, vainoihin ja köyhyyteen, jotka pakottavat ihmiset jättämään kotinsa.

Samanaikaisesti kokemukset etätyöstä pandemian aikana ovat kasvattaneet mahdollisuuksia maailmaan, jossa ihmiset ovat paljon vähemmän sidottuja yhteen paikkaan ja voivat jakaa ja hyödyntää asiantuntijuuttaan missä tahansa. Tietysti tämä mahdollisuus koskee enemmän varakkaita kuin muita, joilla voi olla vähemmän vaihtoehtoja.

Kirjastoihin tämä vaikuttaa siten, että voi syntyä tarve palvella maailmanlaajuisesti käyttäjiä, joilla ei ole pysyvää asuinpaikkaa.

Erityisesti niissä tilanteissa, joissa kirjaston asiakkuus riippuu asuinpaikasta, saattaa olla tarpeen miettiä joustavampia tapoja sallia pääsy kirjaston aineistoihin ja palveluihin.

Tilanne saattaa vaatia palveluiden tarjoamista etänä, mutta myös rajojen yli, mikä nostaa esiin teknisiä kysymyksiä sekä mahdollisia tekijänoikeuskysymyksiä. Samaan aikaan se lisää kirjastojen mahdollisuuksia kehittyä tärkeämmiksi työympäristöiksi ihmisille, joilla ei ole tiettyä työskentelypaikkaa.

8 KÄRSIMÄTÖN ASIAKAS

Kirjaston käyttäjät, erityisesti nuoremmissa sukupolvissa, odottavat kirjastoilta uusinta tekniikkaa ja palveluita, eivätkä tule kirjastoon, jos niitä ei tarjota

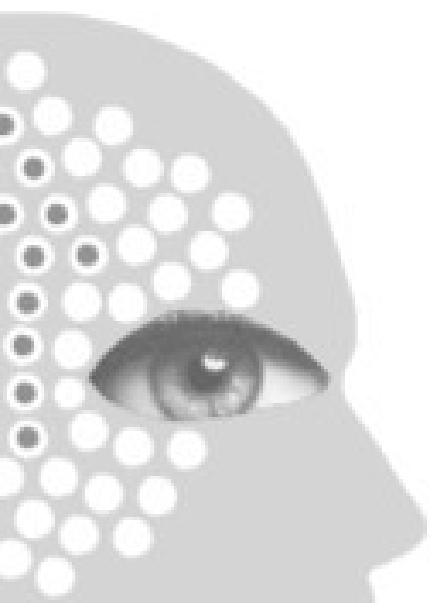
Osallistujat kehottivat kirjastoja olemaan tietoisia käyttäjien muuttuvista tarpeista ja odotuksista ja erityisesti siitä, että nuoremmat käyttäjät eivät ehkä hyväksy hitaita tai sekavia toimintatapoja. Jotkut olivat sitä mieltä, että perinteiset palvelut saattavat kiinnostaa jatkossa entistä vähemmän ja että halukkuus käyttää aikaa fyysisessä kirjastorakennuksessa käymiseen saattaa vähentyä (kuten todettiin jo trendissä 2).

Sen mahdollinen seuraus on, että jos ihmiset eivät löydä tarvitsemaansa laadukasta tietoa, he kääntyvät nopeasti muiden, vähemmän luotettavien, lähteiden puoleen. Se taas ei olisi vain kirjastojen, vaan koko yhteiskunnan ongelma (katso trendi 18).

Yksi ehdotettu kehitysaskel on muokata alustoista yksinkertaisempia ja yhteensopivia, minkä ansiosta käyttäjien ei tarvitse kirjautua sisään useita kertoja. Monet verkkoalustat (ja varjokirjastot kuten Sci-Hub) tavoittelevat vastaavaa jo nyt, ja sitä voidaan pitää syynä niiden menestykseen. Yhtenäinen alusta voisi jopa auttaa ihmisiä löytämään lähimmän kirjaston, jos heidän täytyy käyttää fyysisiä palveluita.

Tämän lisäksi osa raportin tekoon osallistuneista korosti ratkaisuna palvelujen personoinnin tarjoamia mahdollisuuksia: tekniikan hyödyntämistä, jotta voidaan tarjota paremmin yksilön odotuksia ja tarpeita vastaava käyttökokemus. Osa uskoi tekoälyn voivan auttaa antamalla paremmin kohdennettuja hakutuloksia, mutta samalla esiin nousi huoli mahdollisesta tiedon yksipuolisuudesta, vapaan tiedonsaannin rajoittumisesta ja yksityisyydestä.

Teknologiaan liittyen osallistujat nostivat esiin myös bottien mahdollisuudet kysymyksiin vastaamisessa, sekä etänä ja ympäri vuorokauden tarjottavat palvelut. Myös sosiaalinen media ja sosiaaliset verkostot voisivat olla tehokas tapa tavoittaa käyttäjiä siellä, missä he ovat.

9 ANALOGINEN VASTAISKU

Uusi sukupolvi on stressaantunut sosiaalisen median jatkuvasta tavoitettavissa olemisesta ja löytää uudelleen fyysiset palvelut – mukaan lukien kirjat – pakopaikaksi todellisuudesta

Monet nostivat esiin sen, että erityisesti pandemian aikana ihmiset ovat tulleet tietoisemmiksi digitaalisten työkalujen rajoituksista. Teknologiaa ei pitäisi nähdä ratkaisuna kaikkeen eikä itseisarvona, vaan pikemminkin työkaluna muiden joukossa.

Esiin nousikin näkemyksiä, joiden mukaan tekniikka on ollut yliarvostettua. Olisi aika siirtyä takaisin analogisempaan tapaan tehdä asioita. Tämä voisi tarkoittaa perinteisten roolien ja toimien uudelleenarviointia ja uutta arvostusta.

Osallistujat olivat erityisen huolissaan siitä, että ihmiset tarvitsisivat apua modernin elämän tahdissa pärjäämiseen. Myös kanssakäyminen muiden kanssa saattaa digitaalisena jäädä pintapuoliseksi. Verkkokokemus on lisäksi vaarassa jäädä kapeaksi, kun vain muutama alusta vie käyttäjien huomion.

Kummassakin tapauksessa analogiset, fyysiset kokemukset voivat toimia vastalääkkeenä.

Trendissä 3 läpikäytyjä teemoja laajennettiin vielä ehdottamalla, että kirjastot voisivat olla erityisen voimakkaita paikkoja tietoisuustaitojen ja mielen tasapainon tukemiseen. Ne voisivat olla jopa ”turvallisia tiloja” ilman sosiaalista mediaa.

Kuten edellä jo todettiin, asiantuntijat pitivät todennäköisenä, että moni tapaisi hyvin mielellään ihmisiä jälleen kasvokkain. Kun yhteiskunnat taas aukeavat ja ihmiset siirtyvät globaalista mutta individuaalisesta online-elämästä paikallis-yhteisölliseen fyysiseen elämään, kirjastot voisivat olla avainasemassa sekä tiloina että hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden tukijoina.

Tässä yhteydessä osallistujat korostivat sitä, että fyysiset kokoelmat ovat edelleen tärkeitä ja että niillä on arvoa sekä sisältönsä että formaattinsa takia. Fyysisen kirjan lukeminen on monelle edelleen hyvin erilainen ja monipuolisempi kokemus kuin lukeminen näytöltä.

10 MITTAKAAVALLA ON MERKITYSTÄ

Täysien ja modernien palveluiden tarjoaminen on niin kallista, että se on mahdollista vain suurimmille laitoksille, jolloin pienet jäävät jälkeen

Useampi trendi on jo viitannut tekniikan mahdollisuuksiin, etenkin asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin vastaamisessa. Sen toteuttaminen ei kuitenkaan ole ehkä yhtä mahdollista koko kentällä. Erityisesti pienemmät laitokset saattavat olla kyvyttömiä vastaamaan näihin tarpeisiin.

Etenkin, kun tekniikka muuttuu kovaa vauhtia, ja olemassa olevat laitteet ja palvelut vanhentuvat nopeasti ja vaativat uusimista. Myös lisenssimaksuista ja päivityksistä tulee jatkuvia kuluja. Kaiken lisäksi työkalujen tehokas käyttö vaatii myös kirjaston henkilökunnan jatkuvaa kouluttamista ja tukemista. Kaikkeen tarvitaan investointeja.

Asiantuntijat olivatkin huolissaan siitä, että jatkossa olisi kahdenlaisia kirjastoja: ne jotka pysyvät kehityksessä mukana ja joissa henkilökuntaa tuetaan riittävästi uusien työvälineiden käytössä (usein suurimmat kirjastot, joilla on suurimmat resurssit) sekä ne kirjastot, jotka jäävät jälkeen. Yksi osallistuja korosti kahtiajaon tulleen enemmän näkyviin pandemian aikana, kun paremmin tuetut kirjastot pystyivät siirtymään etäpalveluihin ja vähemmän varakkaat pakotettiin ikään kuin talviunille.

Vaarana on, että jo valmiiksi vaikeuksissa olevien kirjastojen käyttö vähenee ja niiden elinkelpoisuutta kyseenalaistetaan entistä enemmän.

Ratkaisuksi asiantuntijat ehdottivat muun muassa uudenlaista toimimista verkostoina, jolloin pienemmät laitokset voisivat hyödyntää uutta tekniikka hyvin pienin kuluin. Se voisikin tarjota ratkaisun palveluiden ja sisällön saavutettavuuteen, mutta ei poista laitteiden ja hyvien yhteyksien tarvetta. "Avoimuuden" nousu (katso trendi 19) voisi osaltaan auttaa jotenkin, mutta sekään ei ratkaisisi kaikkia ongelmia.

Verkostoina toimimiseen liittyen yksi asiantuntija ehdotti, että parempi tiedonkeruu ja arviointi voisivat auttaa laajempia kirjastoverkostoja tunnistamaan paremmin vaikeuksissa olevat toimipisteet ja suuntaamaan apua niihin.

11 DATAN HALLINTA

Datan uudenlainen käyttö muuttaa taloudellista ja sosiaalista elämäämme dramaattisesti, minkä tähden ihmisten on selviytyäkseen kehitettävä datan lukutaitoaan

Tekoälyn ja muun datan käytön kasvava rooli jokapäiväisessä elämässä nousi esiin monissa keräämissämme lausunnoissa. Data on yksilöllisempiä palveluita kohti menemisen keskiössä. Tarkoituksena on analysoida sekä yksittäisten käyttäjien että kaikkien käyttäjien aikaisempaa käyttäytymistä, jotta voitaisiin ennustaa tulevaa ja erityisesti sitä, miten vastata parhaiten henkilön tarpeisiin tai kiinnostukseen. Vastaavanlaiset työkalut ovat jo käytössä markkinoinnin kohdentamisessa. Ne jopa muokkaavat sitä, mitä näemme verkossa tai muissa käyttämissämme palveluissa.

Yksi osallistuja korosti etenkin sitä, että algoritmeihin koodatut erityispiirteemme määrittelevät meitä enemmän kuin ihmissuhteemme, ja näin ollen datakeskeiset, yksilöön keskittyvät mallit voivat johtaa mahdolliseen disruptioon tavoissamme ajatella ja toimia ihmisinä sosiaalisessa kontekstissa.

Toisten osallistujien mukaan datan parempi käyttö voi myös vahvistaa pyrkimyksiä arvioida kirjastopalveluiden vaikutuksia. On mahdollista tarkastella sitä, mitä todellisuudessa tapahtuu, eikä vain sitä, mitä ammattilaiset olettavat tai yksittäiset ihmiset kertovat.

Samaan aikaan tällainen datan käyttö vaatii yksityisyyden kunnioittamista ja sen tiedostamista, että tieto voi yksipuolistua tai olemassa olevat epätasa-arvon tai syrjinnän muodot voivat toistua.

Koska datalla on niin merkittävä rooli siinä, miten koemme maailman ja erilaiset palvelut, asiantuntijat painottivat, että on tärkeää ymmärtää dataa ja erityisesti sitä, missä tekoälyä käytetään ja mitä se saattaa merkitä. Tämä on perustellusti tärkeä uusi tiedon lukutaidon ulottuvuus sekä tehokkaassa tiedonhaussa että elämässä yleensä. Kirjastot voivat olla mukana lisäämässä tietoa siitä, miten käyttää dataa eettisesti tehokkaan tutkimuksen ja uusien tieteellisten näkemysten tukena.

Lisäksi uudet tiedonsuojalait ovat antaneet yksilölle uusia oikeuksia päättää miten hänen tietojansa käytetään (yksilön tiedonhallinta).

Näiden toimenpiteiden vaikuttavuus riippuu kuitenkin siitä, käyttävätkö ihmiset mahdollisuuksia, joita heille nyt tarjotaan. Tässä asiassa, kuten muissakin, on juuri nyt tärkeää varmistaa, että tiedonhallinnan vaihtoehtoja ymmärtävät ja osaavat käyttää muutkin kuin hyväosaiset tai korkeasti koulutetut. Sekin voisi olla kirjastojen tehtävä.

12 UUDISTUNUT TIEDONHAKU

Tekoäly mullistaa tapamme löytää tietoa ja tekee mahdolliseksi tarjota yhä tarkemmin käyttäjille sopivia tuloksia

Kuten trendissä 11 jo todettiin, tekoäly ja koneoppiminen muovaa sitä, miten koemme maailman verkossa. Erityisesti sillä on voimakas vaikutus tiedonhakuun – alaan, josta kirjastoilla on tietenkin pitkä kokemus.

Asiantuntijoiden mielestä tekoälyn käyttö kirjastoissa voisi mahdollistaa syvällisemmän viisauden ja näkemysten yhdistämistä trendeihin, mikä taas voisi varmistaa tarkemman vastaamisen tiedon tarpeisiin. Niin kirjaston käyttäjät voisivat paremmin hyötyä semanttisesta webistä. Sen tyyppiset työkalut ovat yhä arvokkaampia, kun ottaa huomioon nykyisin saatavilla olevan tiedon määrän.

Pohjimmiltaan tekoälyn sovellukset tarjoavat uusia mahdollisuuksia pysyä ajan hermolla, tietomäärän nopeasta kasvusta huolimatta. Ne saattavat olla olennaisia myös siinä, että tieto löydetään. Aineiston julkaiseminen verkkoon ei yksin takaa sitä, että se luetaan.

Osallistujat kuitenkin varoivat liioittelemasta tekoälyn potentiaalia tiedonhaun tehostamisessa.

Kuten jo edellä todettiin, tarvittavan datan kerääminen ja käyttäminen tekoälyn kouluttamiseen herättää kysymyksiä yksityisyydestä. Kysymykset tulee käsitellä, jotta palvelut olisivat lain mukaisia.

Lisäksi tekoälyn antamat tulokset ovat pohjimmiltaan juuri niin hyviä kuin koneoppimiset ohjelmat ja niihin syötetty tieto. Epätarkkuuksilla on monia tilaisuuksia päästä mukaan ja vääristää tuloksia. Riskien aliarviointi voi helposti johtaa virheisiin ja pahimmillaan epätasa-arvon ja epäoikeudenmukaisuuden jatkumiseen ja jopa syvenemiseen.

Lopuksi on todettava kuten trendissä 10, että tekoälyn tehokas käyttö on vaarassa riippua myös yksittäisten kirjastojen rahoituksesta ja henkilökunnan osaamiseen kohdennetuista varoista. Henkilökunnan osaaminen on erityisen tärkeää, jos uusia työkaluja aiotaan käyttää tiedostaen niiden puutteet.

13 SIIRTYMINEN ÄÄRILAIIDOILLE

Poliittisesta keskustelusta tulee polarisoidumpaa ja konsensukseen pääseminen politiikassa ja yhteiskunnassa vaikeutuu. Siksi yhteisiä instituutioita on vaikea puolustaa

Raportin tekoon osallistuneet nostivat esiin laajemman sosiaalisen ja poliittisen trendin, joka on vaarassa vaikuttaa merkittävästi kirjastoihin ja niiden tehtävään: yhteiskunnan ilmiselvän ja lisääntyvän polarisoitumisen. Erityisesti esiin nostettiin joidenkin lisääntyvä taipumus tyrmätä muiden näkökulmat, kun erimielisyyttä esiintyy. Toisenlaisiin näkökantoihin ei edes yritetä perehtyä, niitä ei haluta ymmärtää eikä konsensukseen pyritä. Samaan aikaan on näkyvissä luottamuksen vähenemistä ammatteihin, jotka ovat ennen nauttineet varsin korkeaa kunnioitusta, kuten toimittajat, tutkijat ja jopa lääkärit.

Tämä kaikki on asettanut kyseenalaiseksi sen, millaisen tiedon pohjalta poliittista ja yhteiskunnallista keskustelua käydään. Myös ratkaisujen etsimisestä on näin tullut vaikeampaa. Luottamuksen väheneminen on myös tehnyt vähemmän tehokkaiksi sellaiset toimet, jotka perustuvat ihmisten käyttäytymisen muuttamiseen, erityisesti pandemian hoidossa. Monet instituutiot on rakennettu sille pohjalle, että meillä on yhteinen yhteisö ja yhteiskunta. Jos halua tai kykyä yhteisymmärrykseen ei löydy, pohja on vaarassa rakoilla.

Ajan myötä saatamme nähdä vallan kahvassa enemmän populistieja, joiden suosio perustuu enemmän vahvoihin

mielipiteisiin ja argumenttien yksinkertaisuuteen kuin mihinkään tutkittuun tietoon tai ihmisoikeuksien kunnioittamiseen.

Kirjastot ovat vaarassa joutua mukaan väittelyihin sekä suoraan koskien sitä, millaisia kirjoja niiden kokoelmissa saa olla (hyvin todellinen haaste jo joissain maissa) sekä epäsuorasti, kun julkiset palvelut yleisesti kyseenalaistetaan.

On perusteltua olettaa, että uhattuina ovat erityisesti laitokset, jotka keskittyvät edistämään ajattelua, laajentamaan näköaloja ja puolustamaan kaikkien oikeuksia. Tällaiset asiat eivät ole populistien tärkeysjärjestyksen kärjessä.

Asiantuntijat näkivät kuitenkin potentiaalia myös positiivisempaan lopputulokseen: kirjastot voivat vahvistaa laaja-alaisen lukemisen tärkeyttä ja omaksua oikeasti itsenäisen asiantuntija-aseman.

Kirjastot voivat olla kuin majakoita – demokraattisia tiedon tyysijoja, jotka edistävät osallistumista, yhteistyötä ja läpinäkyvyyttä. Kuten trendissä 18 todetaan, tiedon lukutaidon tärkeys saatetaan viimeinkin todella tunnustaa.

Edellä kuvailtu asema vaatisi panostuksia ja mahdollisesti riskejä, mutta voisi samalla vaikuttaa niin, että kirjastojen paikka yhteiskunnassa säilyy myös tulevaisuudessa.

14 ELINIKÄINEN OPPIMINEN

Pysyvää, elinikäistä työpaikkaa ei ole enää olemassa, joten yhä useamman on kouluttauduttava läpi elämän; kirjastot vastaavat tarpeeseen kehittämällä oppimista tukevaa toimintaa

Osallistujat korostivat, että elämme jo nopean taloudellisen ja teknologisen muutoksen aikaa, joka ei todennäköisesti hidastu lähitulevaisuudessa. Meidän tulee siis omaksua kestävämpiä tapoja asua ja työskennellä.

Kuten trendissä 6 todettiin, kehityksen yksi vaikutus on todennäköisesti suuri muutos siinä, millaisia töitä ihmisille on tarjolla. Hiilidioksidipäästöjen vähentämisen myötä jotkin teollisuudenalat loppuvat ja toiset muuttuvat.

Tekniikan laajempi käyttö korvaa joitakin toimia, mutta saattaa synnyttää uusia tai ainakin jättää niille lisää tilaa ja aikaa.

Väestötilastot muuttuvat myös.

Taloudellisen toiminnan sijoittuminen uusiin paikkoihin saattaa johtaa suurempien talouskeskittymien kuihtumiseen, mutta toisaalta luoda monipuolisempia työmahdollisuuksia eri yhteisöissä.

Yhteistä tälle kaikelle on kuitenkin se, että ihmisten täytyy kouluttautua ja kouluttautua uudelleen läpi elämänsä, jotta voisivat toimia saatavilla olevissa ammateissa tai luoda uusia. Osallistujat korostivat sitä, että elinikäiseen oppimiseen jokainen tarvitsee pohjalle oppimateriaalien lukemiseen tarvittavat perustavanlaatuiset lukutaidot ja digitaaliset taidot.

Aivan kuten trendissä 4 todettiin kirjastoalaan liittyen, lisäksi ihmiset tarvitsevat pehmeitä taitoja kuten joustavuutta, kykyä tarttua uusiin ideoihin ja kykyä elää sopusoinnussa muiden kanssa.

Kestävyyslukutaito on epäilemättä yksi vaadittavista taidoista.

Moni osallistuja näki tämän trendin hyvänä tilaisuutena, joka antaa kirjastoille mahdollisuuksia vahvistaa rooliaan oppimisen keskuksina sekä yhteisöissä että laitoksissa kuten kouluissa, yliopistoissa ja muissa järjestöissä. Samalla kirjastotyöntekijät nähtäisiin yhä enemmän kouluttajina. Jotta tämä voisi toteutua, pitäisi saada pääsy eri alustoille ja aineistoihin ja käyttää niitä tehokkaasti. Lisäksi tulisi varmistaa kirjasto- ja informaatioalan työntekijöiden riittävä koulutus ja tuki.

15 YKSI MAAILMANLAAJUINEN KOKOELMA

Aineistojen digitalisoitumisen ja laitosten välisen työskentelyn mahdollisuuksien myötä ei ole enää ajankohtaista puhua paikallisista kokoelmista vaan ennemmin pääsystä maailmanlaajuiseen aineistoon

Moni osallistujista mainitsi trendin suunnasta kohti kasvavaa kokoelmien globalisaatiota. Kirjastojen väliset lainat ja muut aineistojen jakamisen tavat ovat aina tarkoittaneet sitä, että mikään kokoelma ei ole ollut tiiviisti suljettu. Nyt on kuitenkin uusia tapoja, joilla tutkijat ja muutkin voidaan päästää hyödyntämään paljon laajempaa aineistovalikoimaa eri kirjastoista.

Raportin tekoon osallistuneet maalailivat kuvaa digitoidusta järjestelmästä, jossa kirjastot kokoelmineen olisivat täysin yhteydessä toisiinsa yli rajojen. Se veisi meitä lähemmäs todellisuutta, jossa kirjaston käyttäjällä olisi todellinen pääsy koko muistiin ja näkemyksiin, joita laitoksemme ympäri maailmaa ylläpitävät. Ottaen huomioon käyttäjät, jotka ovat tottuneet (näennäisesti) rajoista riippumatta toimivaan verkkoon, tämä auttaisi välttämään sen, että kirjastoja pidetään menneeseen jämähtäneitä umpioina. Se sopisi yhteen myös liikkuvampien, vähemmän yhteen paikkaan sidottujen käyttäjien trendin kanssa (trendi 7).

Sellainen työskentelytapa avaa myös uusia mahdollisuuksia kerätä näkemyksiä avuksi keskeisten aiheiden, kuten ilmastonmuutoksen, käsittelyyn. Se tukisi myös tulevaisuuteen varautumista tuomalla yhteen laajempia tietolähteitä.

Myös pienempiin kokoelmiin tallennetut uniikit materiaalit pääsisivät useammin käyttöön ja niiden merkitys nähtäisiin selvemmin.

Osa katsoi, että globalisaatio voisi jopa toimia porttina uudelle dynaamisuudelle: kirjastot voisivat keskittyä datan ja suurten tietomäärien käyttämiseen ja kehittää niiden pohjalta uusia ideoita.

Tämän saavuttaminen vaatii työtä, kuten avoimen linkitetyn datan kanssa tekemisissä olevat voivat todistaa. Se vaatii luonnollisesti yhteistyötä, jotta erilaiset järjestelmät saadaan integroitua ja yhteiset standardit hyväksytään ja otetaan käyttöön. Kuten trendissä 8 jo nostettiin esiin, tuloksena syntyvien käyttöliittymien ja alustojen on oltava niin hyvin suunniteltuja ja yksinkertaisia, että ne tuovat kunniaa kaikelle vaivannäölle, joka kokoelmien yhteen tuomiseen on vaadittu.

16 TIEDON YKSITYISTÄMINEN

Teknisten työkalujen käyttö ja tekijänoikeuksien hidas uudistaminen johtavat siihen, että yksityisten toimijoiden on mahdollista rajoittaa ja hallita tietoa, jopa hyvin pikkutarkasti, sekä vaatia lupia ja maksuja

Asiantuntijat nostivat esiin huolen siitä, että tiedon ympärille yritetään pystyttää uusia raja-aitoja. Tekniikka todellakin sallii tämän, samoin kuin sopimusehdot, joihin kirjastot ja niiden käyttäjät joutuvat suostumaan päästäkseen käsiin digitaalisiin aineistoihin. Fyysisenä ostetun teoksen kohdalla on suuremmat vapaudet. Tilannetta edistävät tekijänoikeuslait, jotka eivät pyri turvaamaan digitaalisen sisällön käyttäjän oikeuksia.

Jos tekijänoikeuslakeja ei päivitetä, se voi asiantuntijoiden mukaan johtaa paitsi kirjastoihin saatavilla olevan aineiston rajoittuneisuuteen, myös epävarmuuteen uusien käyttötapojen suhteen. Uudet tavat kuten tekstin- ja tiedonlouhinta ovat kuitenkin linjassa kirjaston perinteisen tehtävän kanssa. Jos analyysin mahdollisuuksia ja aineistojen muuta käyttöä rajataan, se voi entisestään syventää kuilua niiden laitosten välillä, joilla on resursseja "ostaa varmuutta" maksamalla käyttöoikeuksista ja niiden laitosten, joilla ei ole.

Se uhkaa merkittävästi kirjastojen kykyä taata kaikille käyttäjille mahdollisuus päästä käsiksi julkaistuihin aineistoihin.

Se taas vaikuttaa kestävyteen siinä, mitä tulee kirjastojen mahdollisuuksiin vähentää sosiaalista ja taloudellista epätasa-arvoa ja tukea mahdollisimman inklusiivista tutkimusta (ympäristö)haasteisiin vastaamiseksi.

Yksi asiantuntija nosti esiin lohkoketjuteknologiaan liittyviä huolia ja sitä, miten lohkoketjut saattavat vaikuttaa tiedon välittämiseen, kun tietoa voidaan hallita entistäkin tiukemmin ja sillä voidaan rahastaa. Tekijänoikeuksin suojattuja teoksia koskevat lohkoketjujen mikrosopimukset eivät todennäköisesti voi mahdollistaa sellaista käyttöä, jonka tekijänoikeuksien poikkeukset ja rajoitukset sallisivat, jolloin niihin pääsy on lähtökohtaisesti estetty tai maksun takana.

Kirjastot ovat jo pitkään olleet osa liikettä, joka haluaa edistää avoimuutta vastalääkkeenä tiedon yksityistämislle. Nykyisin tiedostetaan paremmin erityisesti kirjastojen julkaisujen rooli jaettujen kokoelmien ("knowledge commons") rakentamisessa. Tämä on avannut mahdollisuuksia kehittää uudenlaisia malleja, jotka keskittyvät saavutettavuuteen eivätkä niinkään voittojen maksimointiin osakkeenomistajien hyödyksi tai muiden toimintojen rahoittamiseksi.

17 PÄTEVYYDELLÄ ON MERKITYSTÄ

Tietoympäristön monimutkaistuessa kirjaston työntekijöiden korkeakoulutuksen tarve kasvaa

Kuten trendissä 4 todettiin, kirjaston työntekijät tarvitsevat uudenlaisia taitoja täyttääkseen sekä oman potentiaalinsa että laitostensa potentiaalin. Monen osallistujan mielestä tämä kulkee käsi kädessä sen kanssa, että alalla kiinnitetään enemmän huomiota pätevyyksiin ja ammattimaisuuteen, etenkin sen varmistamiseksi, että jokaisessa kirjastossa on ainakin yksi pätevä kirjastoalan ammattilainen. Kuten yksi henkilö toi esiin, taidot ja koulutus ovat todellakin usein se, mikä määrittää, onko kirjasto vain kirjojen varastotila vai dynaaminen tutkimuksen, koulutuksen ja kansalaisten kohtaamispaikka.

Mitä pätevyyteen tulee, osallistujat ehdottivat trendissä 4 mainittujen pehmeiden taitojen lisäksi useita asioita, joista voi tulevaisuudessa tulla merkittävä osa kaikkien kirjaston työntekijöiden tietopohjaa. Osa asioista on jo mainittu muiden raportin trendien kohdalla. Ne voivat auttaa alalle hakeutuvia uusia työntekijöitä valmistautumaan paremmin kohtaamaan ympäröivä maailma ja sopeutumaan uusiin muutoksiin.

Taitoihin sisältyvät paremmat digitaaliset taidot, jotta digitaalisten työkalujen käyttö ja käyttäjille yksilöityjen palveluiden tarjoaminen olisi mahdollista. Lisäksi STEAM-taidot (tiede, teknologia, tekniikka, taiteet ja matematiikka), koodaaminen ja ohjelmointi, kestävyys ja ympäristön lukutaito, sekä kyky arvioida yhteisön ja käyttäjien tarpeita ja vastata niihin. Kirjaston työntekijöiden täytyy saada koulutusta myös uudenlaisten aineistojen käyttöön, mukaan lukien open access -julkaisut ja digitaaliset kirjastot. Heidän on osattava myös puolustaa alaansa.

Kirjaston työntekijöiden suurempi arvostus ja sitä vastaava palkka voisivat houkutella alalle lahjakkaita ihmisiä ja saada heidät pysymään alalla, mikä taas parantaisi alan mahdollisuuksia toteuttaa tarkoitustaan. Jatkuvan oppimisen ja pätevoitymisen mahdollisuudet sekä urapolkujen luominen ja ylläpitäminen voisivat myös auttaa pitämään ihmiset alalla.

18 TIEDON LUKUTAIDON ARVOSTUS

Hallitukset ja muut tahot tunnustavat tiedon lukutaidon tärkeyden pitkän tähtäimen vastauksena misinformaation lisääntymiseen

Trendissä 13 nostettiin esiin mahdollinen polarisoituminen poliittisessa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa sekä ne vaikutukset, joita tällä voi olla yhteiskunnan yhtenäisyyden ja siihen nojaavien instituutioiden kannalta. Kuten havaittua, tämä asettaa hallituksille välittömiä haasteita, kun ne yrittävät tieteellisiin todisteisiin perustuen kannustaa ihmisiä toimimaan vastuullisesti muita ihmisiä ja ympäristöä kohtaan.

Asiantuntijat sanoivat, että pandemian aikana sosiaalisessa mediassa levitetty valheellinen tieto ja salaliittoteoriat sekä niiden merkittävät negatiiviset vaikutukset johtavat todennäköisesti uudenlaiseen ymmärrykseen siitä, että on toimittava ja tuettava ihmisten omaa kykyä tunnistaa valheet ja keksityt teoriat.

Entistä useammat ihmiset sekä hallituksissa että muualla ovat tietoisia siitä, että tiedon lukutaito on elintärkeä taito, jota ei voida sivuuttaa.

Pakkotoimenpiteillä kuten sivustojen estämisellä tai sulkemisella on ollut omat haittapuolensa, mutta tiedon lukutaidon vahvistaminen voidaan jatkossa nähdä ainoana kestäväenä tapana taistella verkossa leviävää väärää tietoa vastaan.

Tiedon lukutaidon kehittäminen voi vahvistaa myös kilpailukykyä varmistamalla, että ihmiset osaavat paremmin navigoida digitaalisessa maailmassa yleisesti ottaen ja olla tehokkaampia ja tuottavampia työssään.

Ottaen huomioon tiedon valtavan määrän nykypäivänä, tiedon lukutaidosta voi jopa tulla tärkeä osa koulutusta lapsesta alkaen. Samalla pyritään laajentamaan nuorten näköaloja ja avoimuutta maailmaa kohtaan. Tässä voisi olla paikka kirjastoille – kouluissa, yliopistoissa, julkisissa kirjastoissa ja muualla.

Joidenkin asiantuntijoiden mukaan kirjastoilla voisi olla osa laajemmissa keskusteluissa koskien tiedon lukutaitoa, koska niillä on sekä taitoja että maine laadukkaana tiedon etsimisen paikkoina. Tässä asiassa voisi jopa tehdä yhteistyötä sosiaalisen median yritysten kanssa ja tarjota koulutusta ja tukea taistelussa tarkoituksellista väärän tiedon levittämistä vastaan.

19 OPEN ACCESS HAASTAA

Kun tieteellistä tietoa on yhä enemmän saatavilla ilmaiseksi, kirjastojen on pakko sopeutua tai menettää ainutlaatuinen myyntiväittämänsä ja relevanssinsa

Open access -liike on vaikuttanut merkittävästi siihen oletukseen, että tutkimusten julkaisu ja levitys voidaan hoitaa vain käyttämällä mallia, jossa käyttäjien (ja omalta osaltaan kirjastojen) on maksettava julkaisijoille pääsystä julkaisuihin. Open access -julkaisut väistävät rajoittavat tekijänoikeuslait ja ovat kenen tahansa verkkoa käyttävän saatavilla heti tai hyvin nopeasti.

Open access -liikkeeseen on liittynyt viime vuosina muitakin avoimia liikkeitä: avoin tiede ja avoimemmat koulutusmahdollisuudet, avoimet oppimateriaalit ja Open GLAM (galleriat, kirjastot, arkistot ja museot). Kaikki pyrkivät poistamaan esteitä koulutukseen, tieteeseen ja kulttuuriin osalliseksi pääsyn tieltä sekä helpottamaan niihin pääsyä ja niiden hyödyntämistä.

Jotkut osallistujat murehtivat siitä, johtaisiko avoimuuden nousu vaikutelmaan siitä, että instituutioita ei enää tarvittaisi kirjaston perinteisessä roolissa – mahdollistamassa ihmisille pääsy teoksiin, jotka muuten olisivat saavuttamattomissa. Jos kirjastojen ei enää tarvitse käyttää rahaa käyttömaksuihin, rahoituksesta päättävät saattavat haluta leikata budjettia.

Tätä kommentoitiin toteamalla, että pohjimmiltaan laajempi tiedon saavutettavuus pitäisi nähdä hyvänä asiana. Samaan aikaan osa painotti sitä, että kirjastojen itsensä tulee luoda uusia rooleja, joilla lisätä arvoaan, etenkin tiedon löytämisen helpottamisessa, säilyttämisen varmistamisessa ja niiden taitojen ja tuen tarjoamisessa, joita tarvitaan saatavilla olevien lähteiden joukossa suunnistamiseen. Kirjaston työntekijät voisivat myös olla tärkeässä asemassa tietovarastojen hallinnassa, mikä on olennaista, jotta avoimen tieteen mahdollisuudet voivat toteuttaa.

Lopuksi osa osallistujista totesi, että taistelu avoimuudesta ei ole vielä suinkaan voitettu. On vielä vastauksia vailla olevia kysymyksiä open access -mallien skaalautuvuudesta ja niiden kestävän rahoituksen takaamisesta samalla säilyttäen mahdollisimman suuri inklusiivisuus. Lisäksi moni tutkija ja kirjoittaja yhä epäilee avoimuuden etuja. Se voi johtua siitä, että ajatellaan, että olisi mahdollista ansaita rahaa (näin harvoin tapahtuu), tai tunteesta, että työnsä antaminen muiden käyttöön ilmaiseksi vähentää sen arvoa. Kirjastojen täytyy ehkä kohdistaa osa vaikuttamispyrkimyksistään siihen, että vakuuttavat tekijät siitä, että mahdollisimman laajasta pääsystä tietoon on hyötyä myös heille ja että se voi olla voimakas keino pyrkiä hyvään.

20 EPÄTASA-ARVO

Teknologia luo uusia mahdollisuuksia niille, joilla siihen on pääsy, mutta kuilu heidän ja muiden välillä kasvaa; se on vaarassa jättää ison osan väestöstä köyhyteen, ellei asialle tehdä jotain

Yksi teema, joka on noussut esiin useamman tämän raportin trendin kohdalla, on sen uhka, että jos uudet mahdollisuudet eivät ole kaikille avoimia, ne voivat syventää kahtiajakautumista ja epätasa-arvoa.

Raportin tekoon osallistuneet huomauttivat, että pandemian aikana niillä, joilla ei ole pääsyä internetiin tai taitoja käyttää sitä, on ollut paljon enemmän vaikeuksia koulutuksen, työnteon ja sosiaalisen elämänsä kanssa kuin niillä, jotka pystyivät vain siirtämään elämänsä verkkoon. Sama koskee lukutaidon ja digitaalisten taitojen saatavuutta, mikä voi olla portti paitsi töihin ja muihin mahdollisuuksiin, mutta myös mahdollisuus yksinkertaisesti oppia lisää.

Tämä on erityisen tärkeää ottaen huomioon, että verkkoyhteys puuttuu todennäköisimmin juuri niiltä, jotka ovat jo valmiiksi syrjäytymässä: köyhyydessä elävät tai vammaiset ja liikuntarajoitteiset, samoin kuin naiset ja pakolaiset.

Kasvava eriarvoisuus voi olla haaste yhteiskunnan yhtenäisyydelle ja jopa niille yhteisille sopimuksille, joiden varaan yhteiskunnat ja palvelut (kuten kirjastot) on rakennettu. Jos tämä johtaa terveyden, koulutuksen ja muiden osallistumisen muotojen heikompaan saavutettavuuteen, kyse on myös

hyökkäyksestä perusoikeuksia vastaan.

Yksi ehdotettu puolustustapa oli se, että kirjastot vaaditaan pidettäväksi ilmaisina kaikille. Maksullisuus voisi jättää ulkopuolelle osan niistä, jotka tarvitsisivat kirjastoa eniten. Jotkut huomauttivat, että mikä tahansa hinnoittelumalli täytyy olla sellainen, ettei se leimaa käyttäjiä tai rajaa heitä ulkopuolelle.

Silti epätasa-arvoa voi esiintyä myös kirjastojen välillä, kuten trendissä 10 todettiin. On mahdollista, että pienemmät kirjastot tai kirjastot, joilla on pienempi budjetti (esimerkiksi vähävaraisemmillä alueilla, joissa on vähemmän verotuloja kirjaston tukemiseen) eivät yksinkertaisesti pysty tarjoamaan kaikkia niitä palveluita, jotka auttaisivat käyttäjiä hyödyntämään tietoa ja parantamaan elämäänsä.

Asiantuntijat ehdottivat ratkaisuksi muun muassa sen sinnikästä varmistamista, että kirjastoissa olisi edes perustason palvelut, jotta kirjaston käyttäjät voisivat paikkakunnasta riippumatta hyötyä keskeisistä mahdollisuuksista päästä käsiksi tietoon ja hyödyntää sitä.

Työskentely trendien kanssa

Vastavalitun presidentin sessiossa vuoden 2021 WLIC-konferenssissa osallistajat harjoittelivat katsomaan tulevaisuuteen näiden hahmoteltujen trendien pohjalta. Session tavoitteena oli osallistujien ajatusten yhteenvedon pohjalta rohkaista pohtimaan trendejä, jotka todennäköisimmin vaikuttaisivat kirjastojen tulevaisuuteen.

[Katso presidentin sessio vuoden 2021 WLIC-konferenssissa Youtube-kanavallamme](#)

Sessio perustui löyhästi Delfoi-menetelmään, jossa trendejä tunnistetaan yhteisöllisesti ajan asettamissa rajoissa (yksi tunti) ja session digitaalisessa muodossa. Siinä käytettiin verkkokyselyohjelmaa.

Barbara Lison, silloinen vastavalittu presidentti, oli valinnut neljä omaan ajatteluunsa vahvasti vaikuttanutta asiantuntijaa, joiden avulla sessiossa käytettiin alla kuvattua rakennetta. Se voidaan tietysti toisintaa järjestöissä tai muissa kirjastojen ryhmittymissä, joko täysin samoin tai sovellettuna.

Oikealla luetellaan session vaiheet.

TYÖSKENTELYTAPAMME

- 1) Johdannon jälkeen 20 trendiä esitellään yleisölle. Voi olla hyödyllistä jakaa trendit jo etukäteen, jotta yleisö voi tutustua niihin rauhassa.*
- 2) Asiantuntijoiden paneeli kertoo omia ajatuksiaan trendeistä ja painottaa niitä, joita pitää erityisen tärkeinä.*
- 3) Yleisö äänestää 20 trendistä 10, joita pitää merkittävimpinä kirjastoalan tulevaisuudelle.*
- 4) Sitten paljastetaan 10 eniten ääniä saanutta trendiä.*
- 5) Asiantuntijapaneeli kertoo omat ajatuksensa tuloksista sekä mielipiteensä siitä, mitkä kymmenestä ovat tärkeimpiä.*
- 6) Yleisö äänestää taas 10 trendistä 5, joita pitää merkittävimpinä kirjastoalan tulevaisuudelle.*
- 7) Sitten paljastetaan 5 eniten ääniä saanutta trendiä.*
- 8) Asiantuntijapaneeli kertoo mielipiteensä.*

KOKEILE ITSE!

Jos käytössä on enemmän aikaa tai erilainen formaatti, kuka tahansa vastaavanlaisen tilaisuuden järjestämisestä kiinnostunut voi harkita seuraavia vaihtoehtoja.

- Rohkaise ryhmäkeskusteluihin jokaisessa vaiheessa ja anna osallistujien kertoa, mitkä trendit heidän mielestään ovat merkittävimpiä ja miksi. Keskustelut voi toteuttaa kasvotusten (jos mahdollista) tai digitaalisen alustan virtuaalisissa kokoushuoneissa. Osallistujien tulee pyrkiä vakuuttamaan toisensa ja esittämään todisteita ajatustensa tueksi.
- Lisää vaihe, jossa asiantuntijat ja osallistujat pohtivat sitä, miten valitut trendit ovat yhteydessä toisiinsa. Täydentävätkö ne ehkä toisiaan vai syrjäyttävät toisensa?

- Lisää vaihe, jossa yritätte määritellä erilaisia tulevaisuudenkuvia. Miltä kirjastoala voisi näyttää, jos erilaiset trendien yhdistelmät toteutuvat?
- Lisää vaihe, jossa asiantuntijat ja/tai ryhmät keskustelevat eroista oman sessionne ja WLIC-konferenssin vastavalitun presidentin session välillä.

Trendien top 10:

1. Kovat ajat edessä
2. Virtuaalisuus on tullut jäädäkseen
3. Fyysisten tilojen paluu
5. Diversiteetti otetaan vakavasti
6. Ympäristötietoisuus
8. Kärsimätön asiakas
11. Datan hallinta
14. Elinikäinen oppiminen
18. Tiedon lukutaidon tunnistaminen
20. Epätasa-arvo kasvaa

Trendien top 5:

2. Virtuaalisuus on tullut jäädäkseen
5. Diversiteetti otetaan vakavasti
6. Ympäristötietoisuus
14. Elinikäinen oppiminen
20. Epätasa-arvo kasvaa

Kannustamme teitä myös kokeilemaan eri tapoja työskennellä trendien kanssa ja kannustaa muitakin pohtimaan tulevaisuutta!

Muista pitää meidät ajan tasalla käyttämällä hashtagia [#IFLATrendReport](#).

Opi lisää trendeistä

Vastavalitun presidentin WLIC-session lisäksi on katsottavissa kolme muuta sessiota, joissa nousevat johtajat esittelevät tarkemmin ajatuksiaan tulevaisuudesta.

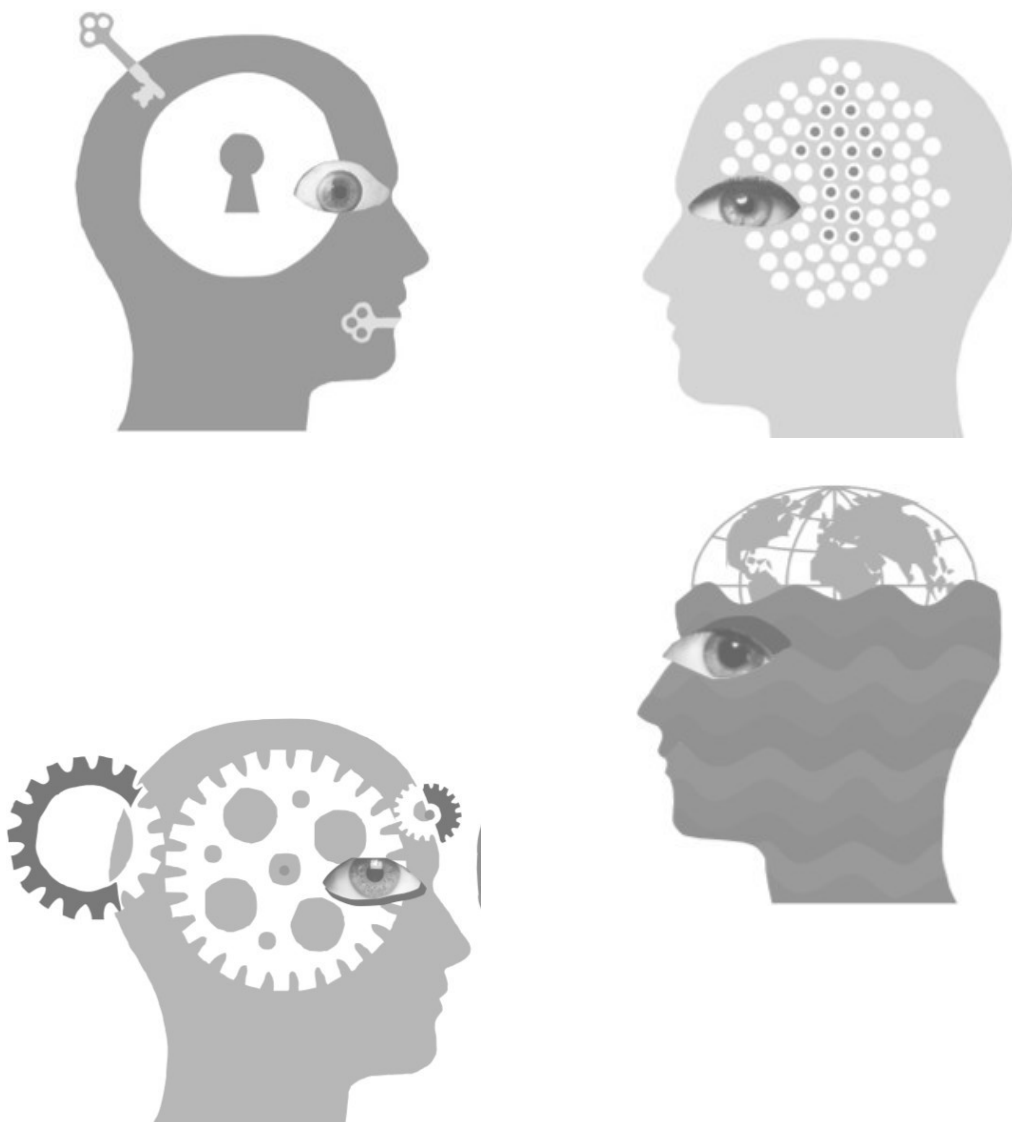
Sessiot on järjestetty alueittain (Aasian ja Tyynenmeren alue, Afrikka ja Aasia sekä Amerikat), joista jokaisessa esiintyy 7–9 puhujaa.

Voit katsoa tallenteet IFLAn Youtube-kanavalta seuraavista linkeistä: Afrikka ja

Eurooppa: youtu.be/4tWHGR6zcKc

Aasia ja Tyynenmeren alue: youtu.be/s2iHbua_oCk

Amerikka: youtu.be/uKQS2zreQG0

TREND REPORT

IFLA Headquarters
P.O. Box 95312
2509CH The Hague
Netherlands
TEL + 31-70-3140884
E-MAIL ifla@ifla.org
www.ifla.org